Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001070

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-03-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубинський Віталій Олегович
2. Vitalii Dubyskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта (Цифрові технології)

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Менеджмент

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8175

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.07

Тема дисертації:

1. Формування готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів на засадах інформаційного підходу

2. Formation of future computer science teachers' readiness to develop students' digital security skills based on the information approach

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення й практичне розв'язання проблеми формування готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів на засадах інформаційного підходу. У першому розділі охарактеризовано цифрові загрози і відповідні навички цифрової безпеки молоді та доведено важливість їх розвитку в умовах інформаційного суспільства, а також узагальнено результати аналізу теоретичного і практичного стану розробленості проблеми підготовки майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів. На основі аналізу наукової літератури виявлено можливі шляхи модернізації програм підготовки вчителів для розвитку в учнів навичок цифрової безпеки: інтеграція цифрової безпеки в курси з методики навчання інформатики; розробка й

упровадження спеціалізованих курсів з цифрової безпеки у освітньо-професійні програми підготовки вчителів; використання цифрових інструментів та симуляції для формування практичних навичок цифрової безпеки; сприяння співпраці та обміну знаннями з професіоналами. У другому розділі уточнено сутність і структуру готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів, змодельовано процес формування готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів на засадах інформаційного підходу. За результатами термінологічного аналізу ключових понять дослідження було уточнено сутність ключової категорії дослідження. Виявлена сутність обумовила розгляд поняття «готовність учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів» як складного особистісного утворення, яке поєднує в собі три компоненти: - мотиваційний компонент; - предметно-методичний компонент; - особистісний компонент і охоплює рефлексивну діяльність, яка дозволяє аналізувати власний рівень цифрової безпеки, вдосконалювати методики навчання, формувати критичне мислення у школярів та усвідомлювати етичні аспекти цифрової взаємодії. На основі узагальнення наукових результатів обґрунтовано необхідність використання інформаційного підходу як провідного у формуванні готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів, оскільки саме інформаційний підхід дозволяє майбутнім учителям опанувати принципи безпечної взаємодії в цифровому середовищі, розвинути навички критичного аналізу інформації, захисту персональних даних та етичного використання цифрових ресурсів. З використанням методу моделювання було унаочнено процес формування готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів на засадах інформаційного підходу. Авторська модель базується на дотриманні принципів (науковість та актуальність, системність, компетентісна орієнтованість, практико-орієнтованість, інтеграція та міждисциплінарність) при організації навчання спецкурсу «Цифрова безпека у навчальному середовищі» у традиційній формі (лекції, практичні заняття) з використанням активних і проблемних методів навчання та різних цифрових засобів навчання (цифрові навчальні середовища, цифрові освітні ресурси та програми спеціалізованого спрямування). У третьому розділі розроблено діагностичний інструментарій дослідження та експериментально перевірено ефективність моделі формування готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів на засадах інформаційного підходу. У дослідженні з використанням порівняльного аналізу схарактеризовано чотири рівні готовності майбутніх учителів інформатики до розвитку навичок цифрової безпеки учнів: початковий, базовий, високий, творчий. Виявлені в ході дослідження проблеми й отримані результати дали підстави для формулювання рекомендацій розробникам та викладачам, які реалізують освітні програми підготовки вчителів інформатики. Зокрема, відсутність послідовної та ефективної політики в галузі цифрової безпеки в освітніх програмах підготовки учителів інформатики може мати відтерміновані негативні наслідки. Інтеграція курсів з цифрової безпеки в освітні програми підготовки вчителів інформатики має вийти за рамки ізольованих вибіркових або факультативних курсів і стати нормативним компонентом освітньої програми, а освітні установи повинні розвивати культуру безперервного навчання для професійного розвитку в галузі цифрової безпеки.

2. The thesis provides theoretical generalization and practical solution to the problem of forming future computer science teachers' readiness to develop students' digital security skills based on the information approach. The first chapter characterizes digital threats and relevant digital security skills of youth. It proves the importance of their development in the information society, as well as summarizes the results of the analysis of the theoretical and practical state of the problem of preparing future computer science teachers to develop students' digital security skills. Based on the analysis of scientific literature, possible ways to modernize teacher training programs to develop students' digital security skills are identified: integration of digital security into courses on computer science teaching methods; development and implementation of specialized courses on digital security in educational and professional teacher training programs; use of digital tools and simulations to develop practical digital security skills; promotion of cooperation and knowledge exchange with professionals. The second chapter clarifies the essence and structure of future computer science teachers' readiness to develop students' digital security skills, and models the process of forming the readiness of future computer science teachers to develop students' digital security skills based on the information approach. The identified essence led to the consideration

of the concept of “computer science teachers’ readiness to develop students’ digital security skills” as a complex personal formation that combines three components: - the motivational component; - the subject-methodological component; - the personal component is an important component of readiness. It includes reflective activities that allow analyzing one’s own level of digital security, improving teaching methods, developing critical thinking in students, and realizing the ethical aspects of digital interaction. Using the modeling method, the process of forming future computer science teachers’ readiness to develop students’ digital security skills based on the information approach was illustrated. The author’s model is based on the principles (scientificity and relevance, systematicity, competence orientation, practice orientation, integration and interdisciplinarity) in organizing the teaching of the special course “Digital Security in the Learning Environment” in the traditional form (lectures, practical classes) using active and problem-based learning methods and various digital learning tools (digital learning environments, digital educational resources, and specialized programs). In the third section, the diagnostic tools of the study are developed, and the effectiveness of the model of forming future computer science teachers’ readiness to develop students’ digital security skills based on the information approach is experimentally tested. As a leading method of scientific and pedagogical research, the pedagogical experiment is used to confirm theoretical conclusions through statistical methods. The empirical data collected during the pedagogical experiment for all indicators confirmed the positive changes in the average for the EG compared to the CG: the subject-methodological component of future computer science teachers’ readiness to develop students’ digital security skills acquired the most significant dynamics in the EG – both indicators showed a significant increase in the average (9.07 and 2.52 vs. 12.22 and 3.59, respectively). The statistical analysis confirmed the primary assumption of our study about the effectiveness of the developed model of forming future computer science teachers’ readiness to develop students’ digital security skills based on the information approach. The problems identified in the study and the results obtained gave grounds for formulating recommendations for developers and teachers who implement educational programs for training computer science teachers. In particular, the lack of a consistent and effective digital security policy in computer science teacher education programs may have delayed negative consequences. Integrating digital security courses into computer science teacher education programs should go beyond isolated elective or optional courses and become a normative component of the curriculum. Education institutions should develop a culture of lifelong learning for professional development in digital security.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Dubinsky V. Information approach in education and its use in the training of computer science teachers to form students’ digital safety skills. Академічні візії, 2024. 38. https://doi.org/10.5281/zenodo.14594487
- Dubinsky V. O. The readiness of computer science teachers to develop students’ digital security skills. Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»), 2025. № 2(42). С. 1075-1087. https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2(42)-1075-1087.
- Dubinsky V. Training of computer science teachers for the formation of cybersecurity skills in students: actualization of problems and their possible solutions. Освіта. Інноватика. Практика, 2024. Том 12, № 10. С. 6-11. https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i10-001

- Dubinsky V. Digital security skills of computer science teachers: generalization of the results of scientific papers. Academia Polonica. 2024. Vol. 67(6). Pp. 22-29. https://doi.org/10.23856/6703
- M. Yachmenyk et al., "Development of Information and Media Literacy in the System “Students-Parents-Teachers”: Ukrainian Practice," 2024 47th MIPRO ICT and Electronics Convention (MIPRO), Opatija, Croatia, 2024, pp. 430- 435, doi: 10.1109/MIPRO60963.2024.10569314 (Scopus)
- Dubinsky V. O., Shamonia V. G. On the development of information and digital competence of future teachers of vocational education. Вектори розвитку науки, освіти, технологій і суспільства в умовах глобалізації: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 жовтня 2023 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. С.17-18
- Дубинський В., Шамоня В. Про інформаційно-цифрову компетентність як сучасну педагогічну категорію. Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК- 2023) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 грудня 2023 р., м. Суми. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. С. 26-27
- Дубинський В. Академічна доброчесність – невід’ємний складник інформаційно-цифрової компетентності майбутніх викладачів ЗП(ПТ)О. Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 17-18 травня 2024 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. Макаренка, 2024. С. 172-174.
- Дубинський В. О., Шамоня В. Г. До питання про розвиток інформаційно-цифрової компетентності в умовах неформальної освіти. Інформаційні технології в соціокультурній сфері, освіті та економіці : матеріали IIIV Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих учених. / М-во освіти і науки України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2024. С.93-95
- Dubinsky V., Shamonia V. On the development of students’ digital security skills based on the information approach. Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК- 2024) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 грудня 2024 р., м. Суми). Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2024. С. 12-13

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Штика Юрій Михайлович

2. Iurii Shtyka

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Різник Вячеслав Володимирович
2. Viacheslav V. Riznyk

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6083-2242

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яшанов Сергій Микитович
2. Sergey Yashanov

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125296

Місцезнаходження: , Київ, , Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юрченко Артем Олександрович

2. Artem O. Yurchenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=TPdPKRAAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дегтярьова Неля Валентинівна

2. Nelia V. Dehtiarova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: ;https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=YwTqEM4AAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Шишенко Інна Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Шишенко Інна Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Чистякова Ірина Анатоліївна

Реєстратор УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Тетяна Анатоліївна